

SY-DURBUY-SY

1 Algemene Informatie

Naam van de Route	: Sy-Durbuy-Sy
Opsteller	: Dirk v.d. Oetelaar
Vertrekpunt	: de Tukhut, Rue de Luin 4, Sy
Aankomstpunt	: de Tukhut, Rue de Luin 4, Sy
Afstand	: 13,5 km // 18,5 km // 23,5 km // 24,5 km (naar keuze)
Moeilijkheidsgradatie	: licht // normaal // pittig // zwaar (naar keuze)
Hoogteverschil	: totale stijging/daling = 315 tot 595 m (hangt van de gekozen terugweg af) langste stijging = 170 m
Hoogste punt v.d. route	: 280 m (± 400 m ten noorden van "Croix de Herbet")
Laagste punt v.d. route	: 120m (de Ourthe en de Tukhut)
Parkeren	: tegenover de Tukhut, op gratis parkeerterrein
Horeca	: in Durbuy (na 10 km), in Barvaux (na 13,5 km) en afhankelijk van gekozen terugweg in: Bomal (na 18,5 km), Palogne (na 22 km) of Verlaine (na 22 km)
Bijzonderheden	: deze route is absoluut ongeschikt voor kinderwagens en rolstoelen
Datum opstellen	: versie 1.4: 01 november 2009 // versie 1.0: 19 december 2004

2 Inleiding

Zo'n 10 wandelkilometers ten zuidwesten van Sy bevindt zich een alleraardigst stadje dat luistert naar de naam Durbuy. Volgens de inwoners van Durbuy wonen zij in het kleinste stadje ter wereld. Of dit echt zo is, daar zijn de meningen over verdeeld maar feit is wel dat Durbuy, waarschijnlijk mede door zijn beschermde ligging, zijn middeleeuws aandoende karakter heeft weten te behouden. Het lijkt wel of de tijd er heeft stilgestaan. Verderop in dit wandelverhaal zal nog meer over Durbuy worden verteld.

Is Durbuy zelf het bekijken meer dan waard, de wandeling naar Durbuy is ook erg fraai te noemen. U zult wel meteen een flink hoogteverschil van zo'n 235m moeten overwinnen, maar daar krijgt u dan ook een paar zeer mooie panorama's op de Ourthe-vallei voor terug. Trouwens: ook het ingeslapen Ardennerdorpje "Warre" is erg leuk om doorheen te lopen.

Heeft u eenmaal Durbuy goed bekeken dan brengt de wandeling u verder naar Barvaux en vervolgens via Bomal weer terug naar Sy. Vanaf Bomal zijn er verschillende manieren om weer naar Sy te gaan.

De langste variant van deze wandeling bedraagt zo'n 24,5 km. Desgewenst kan de route worden ingekort tot 13 km of 18.5 km door in Barvaux of Bomal de trein naar Sy te nemen. De treintijden staan hieronder vermeld:

- barvaux → Sy: 10.49 / 12.49 / 14.49 / 16.49 / 17.49* / 18.49 / 20.49 / 22.49
- Bomal → Sy: 10.53 / 12.53 / 14.53 / 16.59 / 17.53* / 18.53 / 20.53 / 22.53
- (*) rijdt niet op zaterdag en niet op zon- en feestdagen.

Wilt u een wandeling naar Durbuy maken met niet al te veel hoogtemeters, dan is het wellicht een idee eerst met de trein naar Barvaux te rijden. Vanaf het station loopt u naar het centrum van Barvaux. Even voorbij de kerk kunt u rechtsaf en met een brug de Ourthe over. Als u na deze brug meteen linksaf gaat, komt u vanzelf op een verhard pad langs de rivier uit. Aan het einde van dit pad komt u uiteindelijk in Durbuy uit. Vanaf het station is dat in totaal zo'n 7,5 km. U loopt dan evt. hetzelfde stuk weer terug.

U kunt vanuit Durbuy overigens ook terug naar Barvaux zoals beschreven bij deel C (**van Durbuy naar Barvaux (3,5 km)**). In totaal maakt deze wandeling dan zo'n 11 km en maar 80 hoogtemeters. De treintijden staan hieronder vermeld:

- Sy → barvaux: 07.04 / 07.25* / 09.04 / 11.04 / 13.04 / 15.04 / 16.04* / 17.04
- (*) rijdt niet op zaterdag, en niet op zon- en feestdagen.

3 Aard van de wegen

Deze route gaat afwisselend over een enkel teerweggetje maar meestal over halfverharde wegen en bospaadjes. Soms is de ondergrond hard, dan weer zacht, soms nat en dan weer droog. Met name als het geregend heeft kunnen sommige paden erg glad zijn!

4 Aanbevolen uitrusting

- Goede en stevige (berg)schoenen van 'BC' kwaliteit.
- Eenvoudig rugzakje met regenpak.
- Kaart van de omgeving.
- Drinken en eten.

5 Route-aanduiding

Deze route is niet expliciet gemarkeerd. U zult diverse tekens en markeringen tegenkomen maar die hebben niets met deze wandeling te maken. Op sommige stukken kunt u zich echter wel oriënteren op de veelvuldig aanwezige GR tekens.

6 Kaarten

- NGI-kaart, nummer 49/5-6, schaal 1:20.000 (1 cm = 200m)
- NGI-kaart, nummer 55/1-2, schaal 1:25.000 (1 cm = 250 m)
- Deze kaarten zijn ook te koop in de Tukhut. Vraag erom bij de dienstdoende patron.

7 Overige

- Opmerkingen over en aanvullingen op deze route-beschrijving kunt u via het [Responsformulier](#) van de Tukhut website opsturen of per E-Mail naar info@tukhut.nl. Uw suggesties worden dan beoordeeld, en indien van toepassing, in de volgende versie van deze route-beschrijving verwerkt.
- Kijk voor meer informatie over Durbuy en omgeving op www.durbuy.be of www.durbuyinfo.be

8 Route-beschrijving

A: van SY, via Verlaine naar DURBUY (10 km)

- Ga de Tukhut uit en meteen links af. Volg het asfaltweggetje tot bij de spoortunnel. Ga voor deze tunnel rechtsaf en steek via de voetgangersbrug (die langs de spoorbrug loopt) de rivier over. Ga aan de andere kant weer naar beneden tot aan de asfaltweg.
 - o Dat de hut in een rivierdal ligt, heeft minstens één groot nadeel: Om het dal van de Ourthe uit te komen, moet je meestal beginnen met een flinke klim. En dat zal bij deze wandeling niet anders zijn.
 - o Mocht het beginstuk van deze wandeling u bekend voorkomen, dan kan dat kloppen want het is gelijk het eerste gedeelte van de wandeling: "Sy-Bomal-Sy"
- Ga hier links af en volg de rivier stroomafwaarts. U loopt nu in de richting van Verlaine. Deze weg zal spoedig gaan stijgen.
- Neem het eerste bospad dat schuin naar links van deze weg afsteekt.
 - o Het is niet gemarkeerd en om te voorkomen dat u het meteen al gaat missen, volgen hier wat aanwijzingen: Het pad is een holle weg en begint net voordat u aan de rechterkant van de weg het eerste huis tegenkomt.
- Bovenaan wordt het pad wat vlakker en net voorbij de bosrand heeft u een mooi uitzicht over de Ourthe-vallei met aan de overkant het grote gebouw van "de Big Moustache" (de grote snor).
- Loop het pad verder af tot aan een asfaltweggetje.
- Ga hier linksaf en volg deze weg verder omhoog.
- Ga bij de T-splitsing (=einde weg) linksaf. Volg deze weg verder omhoog. Op een bepaald moment ziet u aan de rechterkant een wit huisje met links daarvan op een grasveld een kruis en een glazen kastje met daarin een blauwe madonna.
- Ga hier rechtsaf. Na ± 50 meter gaat het asfaltweggetje over in een karrenspoor. U blijft alsmat stijgen. Naar rechts hebt u een mooi doorkijkje op het lager gelegen gedeelte van Verlaine.
- U komt weer op een asfaltweggetje uit. Ga hier linksaf. De weg stijgt verder.
 - o De eerste weg rechts, die tussen de statige coniferen door, moet u voorlopig nog maar even niet nemen?
- Neem het eerste gravelpad naar rechts. Na ± 25 meter gaat dit pad over in een karrenspoor.
- Als het pad (na circa 150m) een bocht naar rechts maakt, gaat u (in deze bocht) linksaf. Het pad wordt door de begroeiing al snel een soort junglepad.
- Als dit pad een holle weg wordt, begint het (hè, hè, eindelijk) te dalen. U verlaat het bos.
- Steek het langgerekte dalletje over.
 - o Dit dalletje is, zoals u zult zien, een akkerland. Waar zou je in Nederland nog tegenkomen dat je van de boer over zijn akker mag lopen?
- Aan de andere kant gaat het pad door een klein bosje weer omhoog (zucht...). Ook als het pad later tussen weilanden doorgaat, blijkt het toch weer een stijgend pad te zijn. U komt uit op een asfaltweg. Ga op deze weg rechtsaf. Zo'n 25 meter verder maakt deze weg een bocht naar links.
- Ga hier rechtdoor een (meestal modderig) onverhard landbouwpad in. Dit alsmat stijgende pad brengt u naar het hoogste punt van de wandeling op zo'n 280 meter N.A.P. Naar links heeft u een prachtig uitzicht op de Ourthe-vallei, ter hoogte van Bomal.
 - o Op het hoogste punt ziet u rechts in het weiland enkele groepjes bomen en struiken staan. Deze markeren de plaatsen waar in een ver verleden aan ijzerwinning werd gedaan. Als u nog over een wat oudere stafkaart met schaal 1:25.000 beschikt, dan ziet u op de kaart twee keer 3 zwarte puntjes in een driehoekje getekend. Het staat niet in de legende, maar het markeert de plaatsen waar deze mini ijzermijntjes destijds gegraven zijn. In het landschap herkent u deze plekjes soms nog aan een groepje bomen en/of struiken. Vaak ligt er nog een hoopje gebroken puin tussen. Dat zijn dan restanten van het materiaal wat uit het mijntje werd gehaald.

- Het pad gaat licht dalend verder en voordat u bij de weg uitkomt, ziet u links voor u een prachtig tafereeltje van twee bijna spiegelsymmetrische bomen met daartussen in het "Croix de Herbet". Loop dit pad helemaal uit tot aan de weg (bank).
- Ga op deze weg rechtsaf en 10 m verder weer linksaf, een halfverhard pad in dat weer tussen twee weilanden door gaat. Na 200 m ziet u aan de rechterkant, achter struiken een aantal bijenkasten.
- U komt uit op een T-splitsing met een teerweggetje.
- Ga hier linksaf. Voorbij het huis met nr. 13 wordt dit weggetje half verhard en gaat het licht dalen. Dit pad komt uit op de doorgaande weg van Hamoir naar Barvaux.
- Ga op deze asfaltweg linksaf (niet oversteken). Zo'n 100 meter verder maakt deze weg een bocht naar rechts. Aan de overkant van de weg, net voor de bocht ziet u een hekwerk van beton en ijzer.
- Steek hier de weg over en ga net voorbij dat hekwerk rechtsaf een beekdal in (GR 'O' richting Durbuy). Volg dit sterk dalende pad een tijdje.
- Circa 50m voor een weiland, komt u bij een afslagmogelijkheid naar links uit. Negeer het pad dat hier naar links gaat! U moet hier gewoon rechts aanhouden en op het (grote) pad blijven.
- Iets verder komt u bij een weiland uit, gelegen in een alleraardigst helemaal verlaten dalletje. Loop dit weiland in (het grote pad houdt hier eigenlijk op).
- Volg dit weiland zoveel mogelijk aan de linkerkant (er is geen duidelijk pad) totdat u bij een beekje uitkomt. Volg dat beekje wat naar links en daar waar een hekje (met GR-tekens) in het beekje staat, steekt u m.b.v. wat stapstenen het watertje over.
 - o Het kan zijn dat het beekje geen beekje meer is omdat het droog staat. Maar dat is niet erg. U zult dat hekje toch wel vinden.
- Met een flink stijgend pad (GR) tegen een boshelling aan, rechts van de water, verlaat u deze mooie beekvallei. Als het pad wat vlakker wordt, gaat het over in een breder, licht stijgend pad. Blijf dit pad volgen totdat het, bij een akker, uitkomt op een T-splitsing. Volgens de kaart heet het hier "Fond de Greu".
- Ga hier linksaf. Het pad gaat nu tussen weilanden, akkers en wat verder tussen wat vakantiehuisjes door. Naar links hebt u weer eens een mooi uitzicht op de hier sterk meanderende Ourthe. Dit pad komt uit op een asfaltweggetje.
- Ga hier rechtsaf en na circa 100m op een soort van Y-splitsing linksaf.
 - o Anders dan u misschien zult vermoeden, bent u niet in "Tohogne" of al in "Durbuy" aangekomen maar in het idyllische gehuchtje "Warre" (Warrig hè).
- Volg deze straat (die licht dalend tussen huizen en boerderijen doorloopt) tot u aan de rechterkant bij een huis met nr. 55 uitkomt.
- Ga meteen na dit huis rechtsaf de straat in.
 - o Verbaas u over de vele versierselen die de mensen hier rondom hun huizen hebben aangebracht. Wat dacht u bijvoorbeeld van die boom door het dak? Of is het een dak om een boom heen?? Oordeelt u zelf.
- Dit kleine straatje komt (net na nr. 41) weer op een ander, geasfalteerd, straatje uit.
- Ga hier rechtsaf (GR). En even verder, op de T-splitsing, weer linksaf (GR). Volg deze weg totdat ie een bocht naar links maakt.
- Ga hier rechts (eigenlijk meer rechtdoor) een lichtstijgend pad in (GR). Zo'n 50 m verder maakt dit pad een bocht naar rechts.
- Ga hier linksaf, een breed en halfverhard pad in (GR). U hebt nu de afdaling naar Durbuy ingezet. Weer verderop wordt het pad smaller en meer dalend. Net nadat u onder een hoogspannings-leiding bent doorgelopen, komt u op een Y-splitsing uit.
- Ga hier rechtsaf (GR). Het pad zal spoedig nog sterker gaan dalen.
 - o Op een bepaald moment, volgens het bordje op een hoogte van 185 m, ziet u rechts een kapelletje tegen de bergwand "geplakt". Volgens het opschrift is het gewijd aan de "Notre Dame de la Cherra".
- Volg dit pad verder omlaag tot aan een doorgaande asfaltweg.

- Ga hier rechtsaf. Even verder op de T-splitsing gaat u linksaf richting 'Durbuy 1 km'. U steekt eigenlijk meteen een bruggetje over waar een beekje onderdoor loopt dat hier in de Ourthe uitmondt. Ga nu links van de vangrail lopen. Het pad zakt nu naar de rivier toe en gaat er vlak naast lopen. Loop helemaal door tot aan de brug over de Ourthe. Mocht dit niet lukken omdat de rivier te hoog staat, loop dan gewoon over de weg verder. U komt dan ook bij dezelfde brug uit.
 - Steek de brug, aan de voet van het kasteel van Durbuy, over. Ga na de brug meteen linksaf. Deze weg met voetpad loopt omlaag en komt bij een waterpartij/vijver uit.
 - Ga voor de vijver rechtsaf en volg deze weg over het grote parkeerterrein.
 - o Merk op dat de vijverpartij aangelegd is tegen een enorme geplooidde rots, de zogenaamde 'anticlinaal van Durbuy'.
- Loop verder tot de laatste mooie straatlantaarn aan de linkerkant op het parkeerterrein.
- U ziet hier een zwart-wit geblokte slagboom. Rechts erachter ziet u, bijna tegen de steile berghelling, een beukenhaag. Tussen deze haag en de berghelling ligt een pad verstopt. Het gaat onder een betonnen poort door (met rechts nr. 12 ?!).
 - Voor het vervolg van deze wandeling: ga naar hoofdstuk C: **van DURBUY naar BARVAUX**, nu volgt eerst nog wat uitleg over het stadje zelf:

B: DURBUY : "het kleinste stadje ter wereld"

Als u wat verder doorloopt (door de "Avenue Hubert Philippart"), komt u vanzelf op een ander groot (parkeer)plein uit. Het plein is omgeven door een veelheid aan horeca. Hier is vast wel een uitspanning naar uw smaak te vinden. Dan hebt u nu even tijd om, onder het genot van een versnapering, wat informatie over Durbuy tot u te nemen. Een plattegrond van Durbuy vindt u op de volgende pagina.

Dit stadje heet dus 'Durbuy'. Dat komt van "Duro-Bodions". Dat is oud-latijns voor "woning nabij versterkt kasteel". En inderdaad, blijkt uit geschriften van de 11^e en 12^e eeuw dat er hier al sprake was van een kasteel ("Dolbbui castello" en "Castello de Durbui"). Durbuy maakte, samen met La Roche, Bastogne en Marche, in de 12^e en 13^e eeuw deel uit van een systeem om het noorden van Luxemburg te verdedigen tegen invallen. Vandaar ook de aanwezigheid van een burcht. Ooit was het een versterkte burcht, een citadel. Maar van de verdedigingswerken is niet veel meer over. Het kasteel is niet te bezichtigen. Dat komt omdat de het nog steeds bewoond wordt door de familie d'Ursel die het in 1726 gekocht heeft. Overigens kregen ze er destijds Durbuy gewoon bij!!.

U hebt het kasteel gezien toen u met de zogenaamde "kleine brug" ('petit-Pont') over de Ourthe het stadje binnen liep. Dit plein wordt gedomineerd door de "grote brug" ('grand-Pont'). Een ogenschijnlijke nutteloze brug want er loopt geen water onderdoor. Een watervoerend kunstwerkje onder deze brug moet ons er echter aan herinneren dat hier ooit wel degelijk water heeft gestroomd. En dat klopt, want tot in de eerste helft van de 18^e eeuw heeft hier de Ourthe onderdoor gestroomd.

De rivier stroomde daarna verder ter hoogte van waar nu het parkeerplein is, waar u nu waarschijnlijk op uit kijkt. Aan het einde van dit plein boog de Ourthe destijds naar links om vervolgens langs de bergwand (waar nu het midgetgolfterrein ligt) verder te stromen in de richting van het grote parkeerterrein waar u net overheen bent gelopen toen u het stadje binnen kwam.

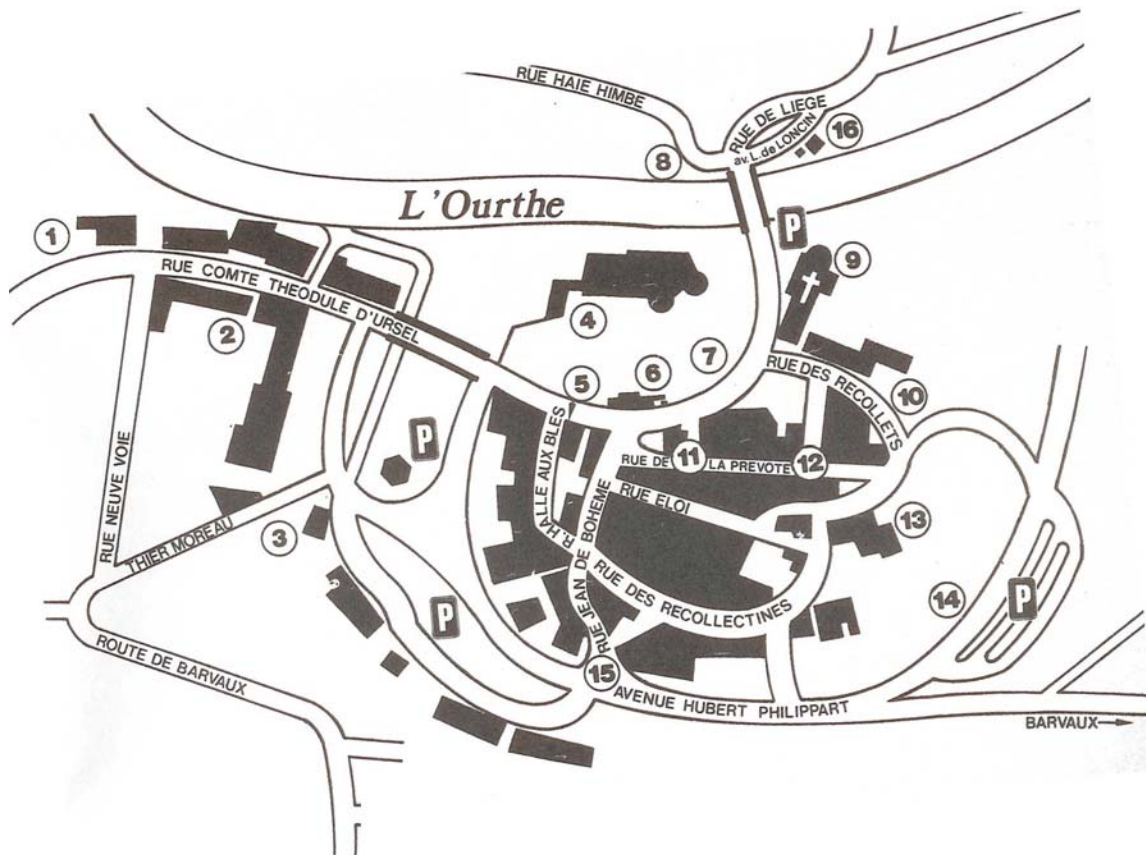
Waar de huidige waterpartijen tegen een hoge geplooidde rots (de "Anticlinaal") zijn aangelegd, kwam de rivier weer uit op het punt waar de Ourthe nu ook stroomt. De vijver en fonteinpartijen zijn dus aangelegd op een historisch juiste plaats. Echter één aspect klopt niet! En dat is dat de stroomrichting van het water in de vijver niet overeenstemt met de stroomrichting van de oude loop van de Ourthe. Het zij de Durbuy-ers vergeven Durbuy is dus eigenlijk in een flinke Meander van de Rivier gebouwd. Door deze meander als het ware kort te sluiten, is Durbuy dus "drooggelegd".

Durbuy beroept zich erop het kleinste stadje ter wereld te zijn. Of dat echt zo is??? Het is in ieder geval wel een zeer oud stadje. Durbuy werd al in 1331 door Jan van Bohemen "tot stad verheven". Dat valt ook te lezen op een plaquette die aan de rechterkant (aan de kant dus waar de auto's over de 'grote brug' mogen rijden) van dit plein is aangebracht. Rechts van deze oprit bevindt zich momenteel de VVV van Durbuy. U wordt daar desgewenst ook in het Nederlands te woord gestaan. Voor de kinderen zijn hier o.a. leuke Durbuy-speurtochten te verkrijgen.

Om een goed beeld te krijgen hoe Durbuy door de eeuwen heen is veranderd, moet u even naar de St. Niklaaskerk gaan. Daar vindt u rechts van de hoofdingang een groot informatiebord met daarop afbeeldingen van dit stadje uit de 17^e, 18^e en 19^e eeuw. Loopt u voor de kerk naar rechts de "rue des Recollets" in en even verder rechts door een 17^e eeuwse doorgang, dan komt u meteen in het hartje van dit oude stadje uit. Waan u even terug in de tijd bij het rondslechteren door de nauwe straatjes met zijn naar elkaar toe neigende huisjes. Zou Anton Pieck hier ook ooit rond gekuierd hebben?

Durbuy is niet alleen de naam van dit stadje maar ook de naamgever van de regio. Echter het bestuurlijke hart van deze regio ligt niet in Durbuy maar in Barvaux. Dit stadje is het volgende doel van deze wandeling. Ook voor bankzaken moet u daar zijn. In Durbuy kunt u alleen maar geld uitgeven. De wandelroute gaat weer verder onder **C: van Durbuy naar Barvaux (3,5 km)**.

Plattegrond van Durbuy



Legende:

1. de "Ferme au chêne" (17^e eeuw)
 2. en 3. kleine landelijke huisjes (18^e eeuw)
 4. kasteel van de graven d'Ursel
 5. graanhal
 6. plaats van de oude parochiekerk
 7. ingang van het kasteel
 8. standplaats van de verdwenen watermolen langs de Ourthe
 9. parochiekerk St. Niklaas (is de vroegere kerk van de Minderbroeders)
 10. pastorie en klooster van de Minderbroeders
 11. Ingang van oude huizen aan de "rue de la Prévôté"
 12. overdekte doorgang (17^e eeuw)
 13. overblijfselen van het klooster van de "Récollectines"
 14. oude muren (1724-1725)
 15. overblijfselen van de gemeentemolen (17^e eeuw)
 16. oude stadhuis (19^e eeuw)
- kiosk op het parkeerplein voor de grote brug

Kijk voor meer informatie over Durbuy en omgeving op www.durbuy.be of www.durbuyinfo.be

C: van DURBUY naar BARVAUX (3,5 km)

De wandeling gaat dus verder over het pad tussen de beukenhaag en de berghelling, op het grote parkeerterrein. Het eerste doel is de beklimming van de "Anticlinaal van Durbuy". Deze geplooidde rots is ooit ontstaan doordat horizontaal afgezette kalklagen, door verschuivingen in de aardbodem, omhoog zijn geduwd. Dit zijn processen die over een tijdsbestek van vele miljoenen jaren hebben plaatsgevonden.

- Ga met het pad onder het poortje door en aanschouw de enorme trap die in de berghelling is aangebracht. Jawel: u mag/moet hier omhoog. Boven aangekomen treft u weer zo'n poortje als aan het begin van deze klim.
- Ga net voor dit poortje rechtsaf en meteen weer linksaf. Gebruik dit poortje nu als een bruggetje om op een bospad terecht te komen. Volg dit pad totdat het eindigt bij een wat gammal hekwerk boven de vijverpartij. **Pas op!! Dit is een zeer gevaarlijk punt. Ouders let op uw kinderen.**
 - o Dit punt biedt u het mooiste uitzicht op Durbuy. Bekijk het kasteel, de andere oude gebouwen, het stratenplan, hoe destijds de rivier door dit stadje gelopen moet hebben, etc. Het zal u opvallen dat er iets "vreemds" met de St. Nikolaaskerk aan de hand is?? Op de andere oever dan de rivier, rechts van het kasteel, ziet u een park. Dat heet "Topiaire". Als u besluit hier nog eens terug te keren, is het zeker een bezoek waard. U treft daar een grote verzameling buxusstruiken. Deze zijn allen in mooie vormen gesnoeid. Uitgekeken?.... Dan gaan we weer verder....
- Loop hetzelfde pad weer helemaal terug en ga weer over dat bruggetje heen. Aan de andere kant gaat u nu linksaf. Dit pad komt op een breed halfverhard weggetje uit. Ga hier rechtsaf. U komt enkele meters verder op een Y-splitsing.
- Ga hier linksaf en neem het stijgende halfverharde pad dat tussen de weilanden door gaat. Steek een asfaltweg over. Ga vervolgens weer verder over het nog steeds licht-stijgende halfverharde pad. U loopt daarbij langs een flinke zendmast (GR).
 - o Naar links heeft u weer eens een mooi uitzicht op de Ourthe-vallei met aan de overkant weer het dorpje "Warre" en zijn mooi kerkje.
- Dit pad komt uit op een asfaltweggetje. Ga hier rechtsaf en volg het dalende weggetje.
- Wat verderop krijgt u al de eerste blikken op Barvaux. Ga op een kruising gewoon rechtdoor. Het weggetje wordt steeds steiler.
- Recht voor u, ziet u in de verte de kerk van Barvaux. Loop daar maar naar toe.
- Vervolg uw weg links van de kerk in de richting van oa. "Liege 44" en "Aywaille 22". De weg zal licht gaan stijgen. U komt uit bij een Y-splitsing.
- Ga hier rechtsaf, in de richting van o.a. "Samrée 23" en "Erezée 11" (= "Rue de Tenimont"). Door Deze weg te volgen, komt u vanzelf uit bij het station van Barvaux.
 - o Onderweg naar het station van Barvaux, kunt u evt. voor het huis aan de linkerkant (nr. 23) met een grote betonnen trap naar de grot van de "Notre Dame de Lourdes". Deze grot is gemaakt in een berghelling. Het is aardig om ook eens om de berg heen te lopen. Het levert ook weer een paar mooie doorkijkjes op. En een paar aardige picknickplekjes.
- Hier kunt u, indien nodig of gewenst, de route een flink stuk inkorten door met de trein terug naar Sy te gaan.

D: van BARVAUX naar BOMAL (5,0 km)

- Steek het spoor over en ga meteen linksaf, richting Heyd. Ga 500 meter verder met de bocht mee naar rechts. Net na de bocht gaat u linksaf, een doodlopende weg in. Als deze weg even verder een bocht naar links maakt en onder een spoorviaduct door loopt, gaat u in deze bocht rechtdoor een halfverhard pad in. Middels een oud en gedeeltelijk vervallen boogbruggetje kruist u een idyllisch beekje (de Doret). Het bosweggetje wordt een onregelmatig stenen pad en begint te stijgen. Volg dit pad tot het eerste pad naar links.
- Ga hier schuin linksaf. Dit pad loopt eerst nog redelijk vlak, daarna gaat het steeds meer stijgen. Eventuele paden naar links en rechts negeert u. Het pad gaat door een oerbos en, boven aangekomen, tussen een akker en een bosrand door. Tenslotte komt u op een asfaltweggetje uit.
- Ga hier linksaf. De weg maakt bijna meteen een bocht naar links en zal dan gaan dalen.
- Ga in die bocht rechtdoor, eerst is het nog een asfaltweggetje maar al gauw een halfverhard pad. Het behoorlijk vlakke pad biedt zowel naar links als naar rechts een mooi uitzicht op de weilanden in de lichtglooiende dalletjes. Volg dit pad tot aan het einde van de weilanden.
- Ga hier linksaf, een licht dalend pad in. Zo'n 25 meter verder buigt het pad naar rechts af en gaat sterk dalen. Helaas kiest u het pad dat rechtdoor gaat (= GR) en, zoals u spoedig zult merken, behoorlijk gaat stijgen. Als het goed is loopt u nu tussen een kerstbomenplantage (rechts) en een gemengd bos (links) door. Volg dit pad tot aan een weiland.
- Ga net voor dit weiland rechtsaf (GR). Het pad wordt smaller en sterk overgroeid. Toch brengt het u om het weiland heen en gaat weer verder met (zucht) stijgen. Let op dat u het pad pal langs het weiland blijft volgen.
 - o Voordat dit pad weer eens het bos in verdwijnt, hebt u naar rechts al een mooie blik op het dal van Bomal. Onze volgende bestemming.
- U negeert de paden naar links en rechts en gaat dus al maar rechtdoor en omhoog (= GR). In het bos bereikt dit pad zijn hoogste punt bij een soort van `Joch`. Echter net voordat u dit hoogste punt bereikt gaat het GR-pad naar links.
- U volgt dit pad dat schuin tegen de helling verder omhoog loopt tot u boven op de kam van de berg uitkomt. Uiteraard blijft u dit mooie pad op hoogte volgen en geniet u zowel naar links als naar rechts van de schitterende doorkijkjes en verre uitzichten.
- Als u onder een hoogspanningsleiding bent door gegaan, gaat het pad weer sterk stijgen en komt het uit in een vrij vlak en open stuk in het bos. Hier gaat u niet rechtdoor maar volgt u het pad schuin naar rechts (= GR).
- Dit bospad zal gaan dalen en komt even verder uit op een T-splitsing.
- Ga hier rechtsaf (= GR) en loop door tot er zo'n 50 meter verder een duidelijk pad naar links afsteekt.
- Ga hier linksaf het verder dalende pad in (\neq GR). Vanaf dit pad hebt u wederom mooie doorkijkjes in ditmaal de Ourthe-vallei met zicht op het begin, of zo u wilt het einde, van Bomal. En weer wat verder komt u uit bij een `belverdere` (bank en picknickbank).
 - o Vanaf hier hebt u een prachtig zicht op Bomal en aan de overkant ervan, tegen de berghelling het `kruisigingstafereel` op de `Calvariberg`. Rechts ervan ziet u het prachtig gerenoveerde `Chateau de Bomal`.
- Als u bent uitgekeken en uitgerust en u besluit staat vast om weer verder te gaan, dan kiest u het pad dat langs de `Belverdere` af in de looprichting verder gaat. U hebt het juiste pad gekozen als het even verder over de rug van de berghelling zeer steil begint te dalen (goed opletten dus). Na een `haarspeldbocht` naar rechts daalt het iets minder steil en komt het op 'n asfaltweggetje uit (= GR).
- Ga hier linksaf en volg dit dalende weggetje verder omlaag tot bij de kruising met aan de overkant de eerste bebouwing van Bomal (bank).
- Ga hier rechtdoor en volg het weggetje (= GR) langs wat buitenhuizen, een sporthal en een school verder het stadje in. U komt uit op een doorgaande asfaltweg.

- Ga hier linksaf en steek even verder de doorgaande weg (Aywaille-La Roche) over. En houdt op de daaropvolgende Y-splitsing links aan (Rue de Fleurie). Wat verderop in de straat vindt u aan de rechterkant diverse horeca en weer wat verder de grote brug over de Ourthe. Vanaf hier hebt u, stroomafwaarts en in de verte, een mooi uitzicht op de "Calvarieberg".
 - o U zult nu weer een beslissing moeten nemen over de te volgen terugweg naar Sy. Lees hiervoor de opties zoals beschreven in de volgende paragraaf. Ze zijn allemaal beschreven vanaf het punt waar u nu bent (de brug over de Ourthe).

E: van BOMAL naar SY ('0' tot 7,5 km)

Wat wilt u?

- 1:** 'Ik wil best nog een stuk van 5 km lopen en dat ik daarbij nog zo'n 155 m hoogteverschil moet overbruggen, vind ik geen punt'. **lees dan verder bij E-1: Terug over Herbet en Verlaine.**
- 2:** 'Ik kan nog wel een stuk van 6 km lopen maar wil daarbij geen hoogtemeters meer maken'. **lees dan verder bij E-2: Terug langs de Ourthe.**
- 3:** 'Ik wil alleen nog naar het station lopen en met de trein terug naar Sy gaan'. **lees dan verder bij E-3: Terug met de trein.**

E-1: Terug Via Herbet en Verlaine (5 km)

- Ga de brug over en meteen linksaf een dalend weggetje in. Dit is ook het toegangsweggetje naar de camping. Meteen onderaan de afdaling is er een betonpad dat pal langs de rivier loopt.
- Ga hier linksaf en volg dit betonpad dat eerst onder de brug door gaat en er verderop voor zorgt dat u 'klem' tussen het spoor en de rivier doorloopt. Loop door tot dat er links een tunnel in de spoordijk is. Dit is de afwatering van een beekje in de Ourthe. Het kan ook zijn dat het droog staat.
- Ga m.b.v. deze tunnel onder het spoor door en klim aan de andere kant tegen het talud omhoog.
- Ga nu rechtdoor langs een informatiebord af. U volgt een stijgend pad door een erg mooi stukje bos. Kort nadat het pad een scherpe bocht naar rechts heeft gemaakt ziet u rechts 'n huis met nr. 15.
- Ga hier linksaf. Dit straatje gaat tussen wat huizen door en komt op een asfaltweggetje uit.
- Ga hier rechtsaf. Zo'n 150 m verder gaat u met de weg mee linksaf. U blijft dit nog steeds stijgende weggetje gewoon volgen en kort na een kruisbeeld onder een paar bomen (rechts) is er een scherpe bocht naar rechts. Zo'n 25 meter na deze bocht, is een pad naar links.
- Ga hier linksaf en neem het licht dalende padje tussen weilanden en akkers door. Dit paadje zal u inmiddels wel bekend voorkomen. U bent hier op de heenweg naar Durbuy ook al geweest.
- Dus steekt u ook weer het akkertje in het dalletje over en aan de andere kant gaat u ook weer omhoog. U blijft langs dit sterk overgroeide pad doorstijgen. Het pad dat schuin van rechts komt, negeert u. U gaat gewoon rechtdoor en verder omhoog. Totdat u op een halfverharde weg uit komt. Dat is dan gelijk het hoogste punt. Ga hier iets naar links en meteen weer naar rechts een dalend pad in. Eerst tussen wat begroeiing maar al gauw tussen weilanden door. Als u wat gedaald bent wordt het pad een asfaltweggetje. Er komen wat andere wegen bij. U blijft in dezelfde richting doorlopen. U komt uit bij een Y-splitsing.
- Ga hier linksaf. Volg deze straat tot de eerste straat naar links. Dat is net voorbij een bushalte.
- Ga hier linksaf. Deze straat komt uit op de "Place Vendôme". Ga hier rechtsaf de "Chemin de Sy" in. U hebt nu vast wel door, dat deze weg u weer terug naar de Tukhut zal voeren.
- Even verder hebt u naar links alvast een paar mooie doorkijkjes naar 'ons' vertrouwde dorpje.
- De weg loopt verder omlaag en even later ontwaart u aan de linkerkant een gezellig bistro-restaurant, "la Comène" genaamd.

- Volgens "madame la patronesse" is het woord "la Comène" een Waalse verbastering van het Franse woord "la comuninal" dat zoiets betekent als: "gemeenschapshuis". U kunt madame overigens in het Nederlands aanspreken want onze patrones blijkt van Vlaamse komaf te zijn. Ze hebben zowaar een website: www.lacomene.be. Kortom een aardige plaats om uw inwendige mens van een al dan niet alcoholische spoeling te voorzien. Wat fijn te weten dat de laatste 1,5 km dalend verlopen.
- U verlaat de taverne, gaat linksaf en volgt de dalende weg. Links van de weg zijn nog wat mooie doorkijkjes op Sy te ontdekken. U komt tenslotte bij een grote spoorbrug over de Ourthe uit.
- Ga voor de brug rechts omhoog. Bovenaan gaat u linksaf en steekt met de voetgangersbrug de Ourthe over. Het pad komt uit op een asfaltweggetje. Ga hier linksaf. Na het passeren van wat horeca bent u na zo'n 200 m. weer terug bij de Tukhut.

EINDE

E-2: Terug langs de Ourthe (6 km)

- Ga de brug over en meteen linksaf een dalend weggetje in. Dit is ook het toegangsweggetje naar de camping. Meteen onderaan de afdaling is er een betonpad dat pal langs de rivier loopt.
- Ga hier linksaf en volg dit betonpad dat eerst onder de brug door gaat en er verderop voor zorgt dat u 'klem' tussen het spoor en de rivier doorloopt. Loop door totdat er links een tunnel in de spoordijk is. Dit is de afwatering van een beekje in de Ourthe. Het kan ook zijn dat het droog staat.
- Ga m.b.v. deze tunnel onder het spoor door en klim aan de andere kant tegen het talud omhoog. U komt op een breed pad uit met rechts tegenover u (achter wat bomen) een rotswand.
- Ga hier rechtsaf. Blijf het pad langs het spoor volgen. Zo'n 1,0 km verder splitst er naar rechts een pad af dat met een tunneltje wederom onder het spoor door gaat.
- Ga met dat tunneltje onder het spoor door. Volg het pad, langs de waterzuivering, totdat het uitkomt op een (vaag) pad langs de rivier.
- Ga hier linksaf. En eigenlijk is het vervolg heel eenvoudig: U blijft met dit pad de rivier stroomafwaarts zo'n 2,5 km volgen. U komt dan uit bij een voetgangersbrug over de rivier. Aan de andere kant van de rivier treft u hier "Ferme de Palogne" aan. Dit zou evt. een laatste "horeca-stopplaats" kunnen zijn voordat u het laatste stuk naar Sy aflegt.
- Vervolg vanaf de brug uw route langs de rivier. Na zo'n 2 km komt u uit bij een grote spoorbrug.
- Ga hier onderdoor en beklim het talud naar links om vervolgens met de voetgangersbrug de rivier over te steken. Het pad komt uit op een asfaltweggetje. Ga hier linksaf. Na het passeren van wat horeca bent u na zo'n 200 m weer terug bij de Tukhut.

EINDE

E-3: Terug met de trein

- Dat spreekt voor zich. Aan de andere kant van de brug zult u het station aantreffen. Waar zouden we zijn zonder de trein, niet waar?
 - Bomal → Sy: 10.53 / 12.53 / 14.53 / 16.59 / 17.53* / 18.53 / 20.53 / 22.53
 - (*) rijdt niet op zaterdag en niet op zon- en feestdagen.
- In Sy verlaat u het perron en daalt u af naar een asfaltweggetje. Ga hier rechtsaf. Na het passeren van wat horeca bent u na zo'n 200 m weer terug bij de Tukhut.

EINDE